

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-02-17
Besvaras senast
2023-03-01 kl. 12.00

Till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2022/23:367 Framtidens ANDTS-strategi

Den svenska ANDTS-strategin (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) har under lång tid varit föremål för en dragkamp mellan riksdagen och Regeringskansliet. Den 15 juni 2021 avtog en riksdagsmajoritet det dåvarande förslaget till uppdaterad ANDTS-strategi (SoU25). En av motiveringarna bakom avslaget var att strategin inte tog hänsyn till den varierande skadegraden mellan olika tobaks- och nikotinprodukter. För närvarande är det svenska tobakspolitiska målet att all konsumtion ska minska, oavsett produkt. Mitt parti delade riksdagsmajoritetens bedömning och anser att ett mer rimligt mål vore ett som snarare sade att skadeverkningarna till följd av konsumtion ska minska. Det bästa vore såklart om ingen nyttjade tobaksprodukter, men det torde vara betydligt mindre hälsovådligt och i sammanhanget bättre att konvertera rökare till att använda till exempel snus och nikotinportioner i stället.

Som svar på riksdagens avslag på propositionen återkom den dåvarande regeringen i stället med en skrivelse (skr.2021/22:213) till riksdagen den 24 mars förra året. Skrivelsen innehöll dels inget reviderat mål för svensk tobakspolitik, dels innehöll den ett utredningsuppdrag som inte heller det var i linje med riksdagens tillkännagivande. Riksdagen tillkännagav att regeringen skulle ge Socialstyrelsen i uppdrag att klargöra de gradskillnader av ANDT-produkters skadeverkningar som är vetenskapligt påvisade. Den dåvarande regeringen gav i stället Folkhälsomyndigheten, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) och Socialstyrelsen i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar. Skadeverkningar av olika tobaks- och nikotinprodukter är redan väldokumenterade och kända, och jag uppfattar att riksdagens tillkännagivande snarare syftade till att synliggöra skillnader i relativ hälsorisk mellan olika tobaks- och nikotinprodukter. De myndighetsuppdrag som nu ligger riskerar att slå fast sådant vi redan vet, till exempel hur hälsovådligt det är att röka respektive snusa. Det intressanta för en befintlig rökare (som sannolikt känner till hälsovådligheten i att röka) kan självklart vara att sluta röka, men den relativa hälsovinsten kan även ligga i att byta till en mindre hälsovådlig nikotinprodukt.

Den dåvarande regeringen tillsatte även en utredning (Dir. 2022:111) för att bland annat se över ett reviderat tobakspolitiskt mål, i motsats till att bara verkställa riksdagens beslut.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga socialminister Jakob Forssmed följande:

Avser denna regering att agera på de tidigare riksdagsbesluten inom ANDTS och korrigera det pågående arbetet med strategin i enlighet med riksdagens uttryckta vilja?

.....

Helena Lindahl (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck